

In the present study, hot start polymerase chain reaction (Hot Start PCR) which is the method that bringing the temperature of the template DNA and primer mix above the threshold of non-specific annealing before the first enzymatic extension by themostable polymerase was used. This technique is used to detect α -thalassemia 1 by selective amplification of the deletion break point. The amplification of the deletion break point was studied by using three primers. With primer 1 and 2, normal type DNA is detected as a 314 bp band on agarose gels. Primer 1 and 3 are used to detect the α -thalassemia 1 deletion breakpoint and give a specific 194 bp band.

The PCR method was employed to estimate the frequency of α -thalassemia 1 in the northern Thai population. Five hundred pregnant women who came for antenatal care at the Maharaj Nakorn Chiang Mai University hospital were screened in this study and the deletion was found in 44 women. The prevalence of α -thalassemia 1 from this study appears to be 8.8% and the frequency of the deletion is 0.044. The expected frequency of homozygous α -thalassemia 1 of the SEA-type is 0.00194 that means there are about two cases of hydrops fetalis per 1000 births. In addition, an erythrocyte osmotic fragility test and the quantitation of HbA₂ were explored for their usefulness for the screening for α -thalassemia 1 (SEA). Most of α -thalassemia 1 carriers have HbA₂ levels lower than 4% and all have erythrocyte osmotic fragility values lower

than 60%. Normal persons and α -thalassemia 1 carriers had significantly different erythrocyte osmotic fragility values ($p = 0.0001$).

The erythrocyte osmotic fragility test is appropriate technique to pre-screen for α -thalassemia 1 SEA-type traits in rural areas and small hospital. Whereas, the PCR method for detection of α -thalassemia 1 is too difficult for routine use. But many samples can be detected in one day. However, the PCR has to be further developed for more throughout and for use in routine diagnosis.

ชื่อวิทยานิพนธ์	การตรวจหาอุบัติการณ์ของแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1
	ผู้หญิงตั้งครรภ์โดยวิธี โพลีเมอเรสเชนรีแอคชัน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวบุษกร กิจสิริสกุล
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาชีวเคมี
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์	

ศ. นพ. ต่อพงศ์ สงวนเสริมศรี	ประธานกรรมการ
ผศ. ดร. ปรัชญา คงทวีเลิศ	กรรมการ
ดร. ไชนริก เอฟ สเตเกอร์	กรรมการ
ผศ. นพ. ชเนนทร์ วนาภีรักษ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

แอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 เป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติในการสร้างแอลฟาโปรตีน จนทำให้เกิดภาวะโลหิตจาง แอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 ชนิดที่พบบ่อยในประเทศไทยเกิดจากการขาดหายไปของแอลฟาโกลบินทั้ง 2 โลกัส จะมีการขาดหายของยีนประมาณ 20 กิโลเบส (แอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 ชนิด Southeast Asian type) ซึ่งโดยทั่วไปคนที่เป็นพาหะของโรคนี้ ($\alpha\alpha/—^{SEA}$) จะมีอาการปกติ แต่ถ้ามีการรวมกันของแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 จะก่อให้เกิดกลุ่มอาการที่ เรียกว่า ฮีโมโกลบิน บาร์ทส์ ไฮดรอปัส ฟัทัลลิส (—/—) ผู้ป่วยมักตายตั้งแต่อยู่ในครรภ์หรือตายทันทีหลังคลอด ซึ่งเป็นภาวะที่รุนแรง ดังนั้น การตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 จึงมีความสำคัญต่อการให้คำปรึกษาต่อคู่สมรสที่มีอัตราเสี่ยง ต่อการให้บุตรที่เป็นโรคนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 โดยทำฮอทสตาร์ทโพลีเมอเรสเชนรีแอคชัน วิธีการนี้เป็นวิธีการเพิ่มปริมาณของสารพันธุกรรมที่ต้องการตรวจให้มากขึ้น โดยการทำให้อุณหภูมิของสารผสมที่มีสารพันธุกรรมและไพรเมอร์ อยู่สูงกว่าอุณหภูมิที่จะก่อให้เกิดผลผลิตที่ไม่ต้องการ ที่เกิดจากการรวมตัวกันเองของไพรเมอร์ แล้วจึงเติมเอนไซม์เพื่อเริ่มต้นการทำงาน ในการทดลองจะมีการใช้ไพรเมอร์ 3 ตัว ไพรเมอร์ 1 และ 2 ใช้ในการตรวจหาผู้ที่มีสารพันธุกรรมปกติ ซึ่งจะให้แถบที่จำเพาะเมื่อนำไปวิเคราะห์ในอกาโรสเจลที่ตำแหน่ง 314 เบส ในขณะที่ไพรเมอร์ 1 และ 3 จะใช้ตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 จะให้แถบที่จำเพาะเมื่อนำไปวิเคราะห์ที่ตำแหน่ง 194 เบส

การศึกษาความชุกของผู้เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 โดยวิธีการดังกล่าวข้างต้นในประชากรภาคเหนือ โดยทำการสุ่มตัวอย่างในคนท้องที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 500 ราย พบว่ามีคนท้อง 44 รายที่เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 เมื่อคิดเป็นร้อยละของตัวอย่างทั้งหมด พบว่าอุบัติการณ์ของแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 คิดเป็นร้อยละ 8.8 โดยคิดเป็นความถี่เท่ากับ 0.044 ซึ่งจะส่งผลให้มีความถี่ของผู้ที่จะเป็นฮีโมโกลบินบาร์ทส์ เท่ากับ 0.00194 นั่นคือในเด็กที่จะเกิดมา 1000 คน จะมี 2 คนที่เป็นโรคนี้

นอกจากนั้นในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้การตรวจสอบการแตกของเม็ดเลือดแดง ในภาวะที่มีความดันภายในเม็ดเลือดสูง (Erythrocyte osmotic fragility test; EOFIT) ควบคู่กับการหาปริมาณฮีโมโกลบินเอทู (Hb A₂) ในการตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 ด้วย พบว่า ผู้ที่เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 ส่วนใหญ่มีปริมาณฮีโมโกลบินเอทูต่ำกว่า 4 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ผู้เป็นพาหะแอลฟา-ธาลัสซีเมีย 1 ทั้งหมด

ยังมีค่า EOFT ต่ำกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ ในผู้ปกติและผู้ที่เป็นพาหะแอลฟา-ทาลัสซีเมีย 1 จะมีค่า EOFT แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ($P=0.0001$)

วิธีการตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ทาลัสซีเมีย 1 โดยการหาค่า EOFT เป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว ที่สามารถนำไปใช้ตรวจกรองเบื้องต้นสำหรับหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ทาลัสซีเมีย 1 ในโรงพยาบาลขนาดเล็กๆได้ ส่วนการตรวจโดยวิธีทำฮอทสตาร์ท โพลีเมอเรสเชนรีแอคชันนั้น เป็นวิธีการที่ค่อนข้างยุ่งยากแต่ให้ผลการตรวจที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ทาลัสซีเมีย 1 ได้มากรายภายในเวลาอันสั้น แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษาต่อไป ควรจะมีการพัฒนาให้สามารถใช้เทคนิคนี้ได้ง่ายขึ้น เพื่อกำหนดให้เป็นงานประจำในการตรวจหาผู้เป็นพาหะแอลฟา-ทาลัสซีเมีย 1 ต่อไป